

Raadsvoorstel

Registratiekenmerk: L154555
Datum raadsvergadering: 01 februari 2018
Portefeuillehouder: G.J. Bouwmeester

Onderwerp: Zienswijze Kadernota VRU 2019

Voorstel

Het college stelt u voor:

1. De volgende zienswijze in te dienen op de beleidsbijstellingen in de kadernota 2019 VRU:
 - a. De structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage te beperken tot de meest onvermijdelijke en urgente beleidsbijstellingen:
 - Extra opleidingsbehoefte brandweervrijwilligers
 - Terrorismegevolgbestrijding (m.u.v. uitbreiding formatie)
 - Vergroten arbeidshygiëne brandweer
 - Implementatie wettelijke eisen werken onder overdruk
 - b. De structurele verhoging van onderstaande bijdragen te wijzigen in een incidentele bijdrage:
 - Versterken inkoopfunctie
 - Stimulerende preventie
 - c. Voor de incidentele bijdrage aan het experiment 'multifunctionele paraatheid brandweer' verwachten wij een betere onderbouwing op de gemaakte keuzes.
 - d. Overige verhogingen door beleidsbijstellingen indien nodig op te vangen binnen de eigen begroting.
 - e. De risicoanalyse in begroting en jaarrekening sterk te verbeteren.
 - f. Gewenste beleidsbijstellingen, die van invloed zijn op de gemeentelijke bijdrage, moeten eerder gemeld worden in verantwoordings- en kaderdocumenten.
2. Geen zienswijze in te dienen op de financiële kaders in de kadernota 2019 VRU. Deze financiële ontwikkelingen leiden tot een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage met €49.000, waarvoor dekking kan worden gevonden in de gemeentelijke begroting.
3. Bijgevoegde brief met zienswijze te sturen aan Veiligheidsregio Utrecht.

Aanleiding

Zoals afgesproken in de gemeenschappelijke regeling ontvangt u jaarlijks de kadernota VRU. Aan de hand van de kadernota informeert de VRU de gemeenten over de financiële en beleidsmatige kaders voor de Programmabegroting 2019 die in het voorjaar van 2018 wordt opgesteld. De raad kan bij het bestuur van VRU haar zienswijze kenbaar maken of nadere toelichting vragen.

In de Kadernota ligt de nadruk op de ontwikkelingen die effect hebben op de hoogte van de gemeentelijke bijdrage.

De gemeentelijke bijdrage 2019 voor de gemeente Leusden stijgt in de voorliggende Kadernota met bijna 8% (€109.000) ten opzichte van de bijdrage 2018. Op 13 november jl. is de kadernota behandeld in het Algemeen Bestuur van VRU. Daarbij heeft onze burgemeester aan het Dagelijks Bestuur van VRU gevraagd om een goede en solide onderbouwing te geven van de beleidsbijstellingen in de Kadernota. De onderbouwing voldoet niet geheel aan de verwachting wat leidt tot de voorgestelde zienswijze.

Doel / Effect

Richting geven aan het uit te voeren beleid door Veiligheidsregio Utrecht. Dit draagt bij aan de veiligheid in de gemeente Leusden.

Argumenten

- 1.a.1. *De afgelopen jaren groeit het verloop van (met name) vrijwilligers bij de brandweer*
De duur van het gemiddelde dienstverband daalt de laatste jaren met 10-15%. Het aantal vrijwilligers blijft vooralsnog op peil. Door het grotere verloop neemt het aantal opleidingen voor nieuwe brandweermensen toe. Voor beide posten in Leusden is voldoende opleidingsbudget van belang om de posten op sterkte te kunnen brengen/houden. Dit leidt tot een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage met €7.000. Leusden kan instemmen met deze bijstelling.
- 1.a.2. *Extra opleidingsbehoefte is een bekend knelpunt*
VRU signaleert in de jaarrekening 2016 een toegenomen opleidingsbehoefte.
- 1.a.3. *Training terrorismegevolgbestrijding noodzakelijk voor veiligheid hulpverleners*
Hoewel er dit jaar geen sprake is van een toegenomen dreigingsniveau, is het risico nog steeds substantieel. Evaluaties van terroristische aanslagen laten het belang van getrainde hulpverleners zien bij een daadwerkelijke aanslag. Een goede opleiding/training voor alle hulpverleners beschouwen wij als een onvermijdelijke ontwikkeling in de voorbereiding op terrorismegevolgbestrijding. Dit leidt tot een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage met €3.000. Een uitbreiding van de formatie voor een specialist terrorismegevolgbestrijding vinden wij onvoldoende onderbouwd. De gemeente heeft geen signalen dat de huidige voorbereiding niet op orde is, noch dat er kennis op dit vlak ontbreekt bij de evenementenadvisering.
- 1.a.4. *Vergroten arbeidshygiëne was als risico onderkend*
VRU benoemt in de jaarrekening van 2016 de arbeidshygiëne als risico. De gemeente was daarmee op de hoogte van mogelijke kosten op dit thema. De voorgestelde bijdrage in de kadernota valt hoger uit dan in het risico benoemd. Echter, Leusden vindt structurele inzet op het gebied van arbeidshygiëne noodzakelijk. Wij kunnen ons vinden in het voorstel uit de kadernota.
- 1.a.5. *Veiligheid van persoonlijke beschermingsmiddelen is noodzakelijk*
In 2015 heeft (internationaal) onderzoek aangetoond dat brandweerlieden vanwege hun werk kwetsbaar zijn voor bepaald vormen van kanker. De VRU heeft zich aangesloten bij de landelijke lijn om de arbeidshygiëne te verbeteren. Leusden hecht belang aan maatregelen ter vergroting van de veiligheid van ons brandweerpersoneel. Dit leidt tot een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage met €5.000.
- 1.a.6. *Duikers moeten voldoen aan wettelijke eisen om inzetbaar te zijn*
De Arbowet verplicht duikers om iedere vier jaar opnieuw gecertificeerd te worden. De duikteams zijn actief binnen de gehele regio Utrecht en indien nodig ook Leusden. Hoewel

de eisen al sinds 2012 van kracht zijn, worden de financiële gevolgen van de aangescherpte regelgeving nu inzichtelijk. Om de inzetbaarheid te garanderen vinden wij een structurele bijstelling onvermijdelijk. Dit leidt tot een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage met €1.000.

- 1.b.1. *Een structurele invulling meenemen in de ontwikkeling van een nieuw beleidsplan* De inkoopfunctie wordt beoordeeld als structureel onvoldoende. Het is echter onduidelijk welke alternatieven overwogen zijn en wat de voor- en nadelen zijn van de gepresenteerde alternatieven. Wij vinden het wenselijk eventuele structurele uitbreiding te koppelen aan ambities en keuzes op het gebied van inkoop binnen het nieuwe beleidsplan. Dit zelfde geldt voor het onderdeel stimulerende preventie. Wij kunnen ons vinden in een voortzetting van het huidige beleid, maar willen het vervolg van het programma graag betrekken bij de ambities en keuzes binnen een nieuw beleidsplan. Wij hechten aan de rechtmatigheid van inkoop en de voortzetting van het huidige programma stimulerende preventie. Wij stellen daarom een incidentele verhoging voor van €6.000 in plaats van een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage.
- 1.c.1. *Inzicht in de gemaakte keuzes en alternatieven ontbreekt* De kosten van het experiment zijn aanzienlijk. Voor Leusden betekent dit een incidentele verhoging van de gemeentelijke bijdrage van €19.000. Wij ondersteunen het initiatief van VRU om te komen tot innovatieve oplossingen om de paraatheid overdag te kunnen blijven garanderen. Immers ook in Leusden zijn op dit gebied knelpunten. Op dit moment hebben wij echter weinig informatie waarom voor een experiment in deze vorm is gekozen.
- 1.d.1 *De urgentie en onvermijdelijkheid voor 2019 is onvoldoende onderbouwd* VRU geeft in deze kadernota voor het eerst een signaal af dat er knelpunten zijn op de overgebleven onderdelen (toename adviesaanvragen bouw; toename evenementenadvies; terrorismegevolgbestrijding; bijdrage reddingsbrigade; licentie LCMS; toename AED uitrukken). Op al deze onderdelen zijn afgelopen jaren naar tevredenheid activiteiten uitgevoerd. Op geen enkel moment zijn er aan de gemeente knelpunten kenbaar gemaakt. Wij vinden dan ook weinig tot geen overtuigende argumenten die de onvermijdelijkheid en urgentie voor 2019 aantonen. Verder schetst VRU in een aantal gevallen dat de ontwikkeling in de toekomst ook nog onzeker is. Wat betreft de toename van adviesaanvragen bouw en evenementen of expertise op het gebied van terrorismegevolgbestrijding geldt dat er vanuit Leusden geen explosief stijgende vraag is. De bijdragen aan licentiekosten en reddingsbrigade zijn dermate laag dat wij vinden dat VRU dit binnen de eigen begroting dient op te lossen.
- 1.d.2. *Overschrijding in uitrukken verrekenen in de jaarrekening* De toename van AED uitrukken moet wat ons betreft geplaatst worden in het totale geheel van uitrukken. Als na afloop van het jaar blijkt dat er meer uitrukken zijn geweest dan verwacht, kan verrekening wat ons betreft via de jaarrekening plaatsvinden. De rol en invulling van de hulp bij reanimaties kan meegenomen worden in het nieuwe beleidsplan en dekkingsplan.
- 1.e.1 *Veel knelpunten zijn niet benoemd in de risicoanalyse* Met uitzondering van de arbeidshygiëne zijn geen van de beleidsbijstellingen opgenomen in de risicoanalyse van VRU. Beleidsbijstellingen komen daarmee onverwacht. Wij zien graag extra aandacht voor de risicoanalyse, om te voorkomen dat beleidsbijstellingen leiden tot een onverwachte verhoging van de gemeentelijke bijdrage.
- 1.f.1. *De benodigde beleidsbijstellingen zijn onvoorzien*

Noch uit de jaarrekening 2016, noch uit de Kadernota 2018 blijkt dat beleidsbijstellingen voorzien worden. VRU stelt dat de bezuinigingen van afgelopen jaren ervoor gezorgd hebben dat de ruimte om fluctuaties op te vangen is weggenomen. De bijstellingen zijn talrijk en op diverse onderwerpen. Dat maakt het bijzonder dat de kadernota het eerste moment is waarop de gemeente hierover wordt geïnformeerd. De mogelijkheden om te sturen zijn hierdoor beperkt. De beleidsbijstellingen voor 2019 betekenen een verhoging van het budget met 4%. Wij zien graag dat de VRU de gemeente(raad) in een eerder stadium informeert over knelpunten en benodigde beleidsbijstellingen.

- 2.1. *Bijstelling van de ijkpuntscores in het gemeentefonds heeft geen gevolgen voor Leusden*
Op basis van de Septembecirculaire gemeentefonds 2017 zijn de ijkpuntscores bijgesteld voor het begrotingsjaar 2019. Dit is gebeurd volgens de regionaal vastgestelde werkwijze. Voor Leusden daalt het relatieve aandeel in de totale gemeentelijke bijdrage 0,01%.
- 2.2. *Loon- en prijsaanpassingen volgen landelijke lijn*
VRU hanteert de landelijke loon- en prijsstijgingen als uitgangspunt. Wij hebben de uitgangspunten en berekening van deze indexering getoetst en kunnen instemmen met deze wijze van indexering.
Vanaf 2019 wordt gerekend met een stelpost looncompensatie waarmee toekomstige loonstijgingen kunnen worden verrekend. Ontwikkelingen in het financiële kader kunnen worden gedekt uit de gemeentelijke stelpost loon-prijsstijging.
- 2.3. *Wijziging van de FLO lasten volgen het nieuwe FLO akkoord*
In 2017 is een akkoord gesloten over de lasten van het FLO-overgangsrecht. Dit leidt de komende 3 jaar tot een verlaging van de FLO lasten.

Financiën

De verhoging van de gemeentelijke bijdrage in de Kadernota voor 2019 is € 109.000 ten opzichte van het jaar 2018. De voorgestelde zienswijze gaat uit van een verhoging van € 90.000 in 2019. Zie onderstaande tabel voor de opbouw van de gemeentelijke bijdrage.

	Voorstel Kadernota VRU	Voorstel Zienswijze
Bijdrage Leusden 2018	€ 1.388.000	€ 1.388.000
Wijzigingen financieel kader	€ 49.000	€ 49.000
Bijstellingen beleid*	€ 60.000	€ 41.000
Kadernota 2019	€ 1.497.000	€ 1.478.000
Verschil t.o.v. 2018	€ - 109.000	€ - 90.000

De verhoging past niet binnen de raming 2019 van de huidige meerjarenbegroting 2018-2021. Er ontstaat een budgettair nadeel van € 102.000. Voor een gedeelte van de wijzigingen in het financiële kader, ad. € 7.000, was reeds rekening gehouden in de raming voor 2019. Voor het resterende gedeelte van de wijzigingen in het financiële kader, ad. € 42.000, kan dekking worden gevonden in de hiervoor beschikbare stelpost loon- en prijsstijging. De dekking van het tekort als gevolg van de beleidsbijstellingen moet worden meegenomen bij het opstellen van de begroting 2019.

*Zie onderstaande tabel voor de financiële opbouw van de beleidsbijstellingen.

	Voorstel Kadernota VRU		Voorstel Zienswijze	
Bijstellingen beleid	Structureel	Incidenteel	Structureel	Incidenteel
<i>exogene ontwikkelingen</i>				
kosten toename adviesaanvragen bouw	-	€ 8.000	-	-
toename evenementenadvies	-	€ 2.000	-	-
extra opleidingsbehoefte brandweer vrijwilligers	€ 7.000	-	€ 7.000	-
terrorismegevolgbestrijding	€ 5.000	-	€ 3.000	-
<i>gewijzigde wet- en regelgeving</i>				
vergroten arbeidshygiëne brandweer	€ 5.000	-	€ 5.000	-
implementatie wett.eisen werken onder overdruk	€ 1.000	-	€ 1.000	-
bijdrage reddingsbrigade	€ 500	-	-	-
licentie LCMS	€ 1.000	-	-	-
<i>borging continuïteit taakuitvoering en bedrijfsvoering</i>				
toename AED uitrukken	€ 500	€ 4.000	-	-
stimulerende preventie	€ 2.000	€ -	-	€ 2.000
versterken inkoopfunctie	€ 4.000	€ 1.000	-	€ 4.000
<i>experimenten</i>				
multifunctionele paraatheid brandweer		€ 19.000		€ 19.000
Totaal	€ 26.000	€ 34.000	€ 16.000	€ 25.000
Totaal (structureel + incidenteel)		€ 60.000		€ 41.000

Uit bovenstaande tabel blijkt dat deze zienswijze leidt tot een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage met €16.000 en een incidentele verhoging van de bijdrage met €25.000.

Tegenargument/Alternatieve scenario's

Wij zien geen alternatief scenario voor het voorgestelde financiële kader. Op het onderdeel van de beleidsbijstellingen zijn alternatieve scenario's mogelijk.

Zienswijze beleidsbijstellingen:

- *Beleidsbijstellingen mogen niet leiden tot verhoging van de gemeentelijke bijdrage.*
In de afgelopen jaren heeft VRU structureel bezuinigd. Beleidsdoelstellingen en uitvoering zijn hierop aangepast. In 2018 zijn de laatste bezuinigingen uitgevoerd. De afgelopen jaarrekeningen laten geen of nauwelijks onoverkomelijke knelpunten zien. Hieruit kan afgeleid worden dat er geen extra uitgaven nodig zijn om bestaand beleid te continueren. Het alternatief voor de beoogde beleidsbijstellingen in 2019 is om deze integraal met toekomstige ambities en ontwikkelingen af te wegen bij de totstandkoming van een nieuw beleidsplan in 2020.
- *Alle beleidsbijstellingen zijn onvermijdelijk*
De afgelopen jaren zijn aanzienlijke bezuinigingen doorgevoerd. Door het voeren van een solide bedrijfsvoering is sinds de regionalisering in 2010 tot en met 2018 ruim 20% bezuinigd op de gemeentelijke bijdrage aan de VRU. De marges om te kunnen inspelen op beleidsbijstellingen zijn door de bezuinigingen en teruggaven tot een minimum beperkt. Om het beleid op vergelijkbare manier voort te kunnen zetten is een verhoging van de gemeentelijke bijdrage noodzakelijk. Dit leidt tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage in 2019 met €60.000

Risico's

1. De kadernota geeft de kaders voor de programmabegroting. Het algemeen bestuur neemt de zienswijzen van alle deelnemende gemeenten mee en verwerkt deze tot een programmabegroting. Het is op voorhand niet duidelijk hoe de zienswijze van Leusden worden verwerkt in de programmabegroting. Dit betekent dat de gemeentelijke bijdrage lager, maar ook hoger uit kan vallen.
2. Er is nog geen dekking voor de beleidsbijstellingen in de kadernota. Er is ook geen dekking voor de beleidsbijstellingen in de voorgestelde zienswijze. Bij de behandeling van de programmabegroting VRU zal een voorstel voor de dekking worden toegevoegd. De wijzigingen uit het financiële kader kunnen gedekt worden uit de gemeentelijke stelpost Loon- en prijsstijging.

Plan van aanpak/Tijdsplanning

- De zienswijzen worden meegenomen in de Programmabegroting 2019 in de vergadering van het algemeen bestuur op 19 februari 2018.
- Het College van B&W stuurt bijgevoegde brief met zienswijze aan Veiligheidsregio Utrecht voorafgaand aan de vergadering van het algemeen bestuur op 19 februari 2018.

Bijlage(n)

Brief zienswijze kadernota VRU

Het college van de gemeente Leusden,

H.W. de Graaf - Koelewijn
directeur-secretaris (wnd)

G.J. Bouwmeester
burgemeester

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Leusden;

Besluit op basis van het voorstel van het college van 12 december 2017, nummer: L154555

b e s l u i t :

1. De volgende zienswijze in te dienen op de kadernota 2019 VRU:
 - a. De structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage te beperken tot de meest onvermijdelijke en urgente beleidsbijstellingen:
 - Extra opleidingsbehoefte brandweervrijwilligers
 - Terrorismegevolgbestrijding (m.u.v. uitbreiding formatie)
 - Vergroten arbeidshygiëne brandweer
 - Implementatie wettelijke eisen werken onder overdruk
 - b. De structurele verhoging van onderstaande bijdragen te wijzigen in een incidentele bijdrage:
 - Versterken inkoopfunctie
 - Stimulerende preventie
 - c. Voor de incidentele bijdrage aan het experiment 'multifunctionele paraatheid brandweer' verwachten wij een nadere toelichting op de gemaakte keuzes.
 - d. Overige verhogingen door beleidsbijstellingen indien nodig op te vangen binnen de eigen begroting.
 - e. De risicoanalyse in begroting en jaarrekening sterk te verbeteren.
 - f. Gewenste beleidsbijstellingen, die van invloed zijn op de gemeentelijke bijdrage, moeten eerder gemeld worden in verantwoordings- en kaderdocumenten.
2. Geen zienswijze in te dienen op de financiële kaders in de kadernota 2019 VRU. Deze financiële ontwikkelingen leiden tot een structurele verhoging van de gemeentelijke bijdrage met €49.000, waarvoor dekking is in de gemeentelijke stelpost loon-prijsstijging.
3. Bijgevoegde brief met zienswijze te sturen aan Veiligheidsregio Utrecht.

Aldus besloten door de raad van de gemeente
Leusden in zijn openbare vergadering van 01 februari 2018

I. Schutte - van der Schans
griffier

G.J. Bouwmeester
voorzitter